

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dražba movitých věcí s ohledem na novelu OSŘ a EŘ

Dražba movitých věcí je závěrečnou fází způsobu provedení exekuce prodejem movitých věcí, kdy dochází ke zpeněžení dlužníkovu majetku.

Již exekuční řád z roku 1896[1] se podrobně zabýval dražbou movitých věcí, když např. stanovil, že dražební jednání se provádí v místě, kde se zabavené věci nacházejí, pokud se účastníci nedohodnou na jiném místě nebo pokud exekuční soud k návrhu dlužníka nebo vymáhajícího věřitele nedovolí dražbu na jiném místě za účelem dosažení většího výtěžku. Takový postup se uplatňoval zejména v případech, kdy byly draženy věci značné hodnoty, jako byly šperky či jiné drahocenné věci, umělecké předměty atp. První dražebny na našem území, ve kterých se konaly dražby movitých věcí, byly zřizovány již na počátku 20. stol., když vůbec první dražebnou byla v roce 1900 dražebna v Praze. O délce, kdy mělo dojít k prodeji věcí, exekuční řád stanovil, že věci zaslané k dražbě měly být druhý či třetí den dopraveny do dražebny, kde si zájemci mohli tyto věci ve vyhlášených úředních hodinách prohlédnout. Návrh na provedení dražebního roku mohl podat vymáhající věřitel a poté o něm rozhodoval soudce. Předměty z platiny, zlata či stříbra, případně věci s obsahem 250/1000 zlata musely být před dražbou předloženy puncovnímu úřadu k zjištění, zda jsou opatřeny puncem, a pokud nejsou puncovány, k vyšetření ryzosti a zákonitého stavu a k označení puncem.[2]

Vzhledem k novele EŘ a OSŘ[3] (dále jen „novela“), která nabyla účinnosti 1.1.2013, budu popisovat průběh dražby movitých věcí prováděné výhradně soudním exekutorem, když soudní výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí již nelze uskutečnit. Dražba movitých věcí se přiměřeně řídí na základě ustanovení § 52 a 69 EŘ ustanoveními o prodeji movitých věcí v OSŘ.

Odhad

Ještě než bude přistoupeno k samotné dražbě, musí být proveden odhad sepsaných věcí. Institut dražby odpovídá zájmu oprávněného i povinného na takovém ocenění věci postižitelných exekucí, které se neopírá o formalistické a ekonomicky necitlivé stanovení úředních cen, ale pružně reaguje na poměry daného tržního hospodářství.[4] Odhadní cena je pak základem a východiskem pro další průběh dražby, protože jedna třetina odhadní ceny tvoří nejnižší podání při zahájení dražby (329 odst. 2 OSŘ).[5] Odhad není třeba dle § 328 odst. 1 OSŘ provést tam, kde je cena stanovena úředně, je uveřejněn kurs investičního nástroje přijatého k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo byla uveřejněna hodnota cenného papíru vydaného fondem kolektivního investování. Odhad movitých věcí provede buď samotný vykonavatel při soupisu věci, nebo nestačí-li odhad provedený vykonavatelem, exekutorem příbráný znalec, který je zapsán v seznamu soudních znalců a který je jmenovaný pro obor ocenění věci příslušného odvětví. Znalec by měl být příbrán na odhad hodnotnějších věcí, jako jsou vozidla, šperky či určitá technická zařízení.[6] Znalce přibere exekutor usnesením, ve kterém dotyčným určí lhůtu pro provedení odhadu. Proti usnesení o příbrání znalce není dle § 202 odst. 1 písm. a) OSŘ odvolání přípustné. Proti osobě znalce lze dle zákona č. [36/1967](#) Sb., podat pouze námitku podjatosti. K řádnému ocenění znalce je třeba, aby si znalec movitou věc fyzicky prohlédl. Není tak možné provést znalecký odhad na základě fotografie či třeba protokolu o soupisu.

V nejčastějších případech provede vykonavatel odhad sám. Takto provedený odhad nemá povahu znaleckého posudku a je jen určitým opatřením nutným k provedení dražby. O odhadu není potřeba vyrozumívat účastníky řízení. Odlišná úprava je ve slovenském exekučním poriadku, kde je v § 122 stanoveno, že exekutor nevyrozumívá povinného o provedeném odhadu pouze v případě, jde-li o věci rychle se kazící. Odhad je tak účastníkům sdělen až při doručení dražební vyhlášky. Zákon nepřiznává účastníkům řízení žádnou procesní obranu proti ocenění sepsaných věcí, neboť se odhad provádí jen pro účely stanovení nejnižšího podání a jejich skutečná cena se ukáže až v dražbě.

Soudní exekutor může k dražbě movitých věcí přistoupit až poté, kdy budou splněny podmínky uvedené v § 47 odst. 2 EŘ. V některých případech musí soudní exekutor, než přistoupí k samotnému dražebnímu jednání, nabídnout sepsané věci určitým institucím. Jedná se dle § 328a OSŘ o zvláště významná výtvarná díla a památky, rukopisy zvláště významných literárních děl, osobní památky a korespondence zvláště významných spisovatelů a kulturních činitelů, jakož i jiné upomínkové předměty muzeální povahy po těchto osobách, předměty větší kulturní historické hodnoty a jejich soubory. Tyto movité věci pak je soudní exekutor povinen nabídnout ke koupi za hotové institucím, jejichž posláním je péče o takové památky, a to nejméně za cenu rozhodnou. V případě, že dotyčné instituce ve lhůtě třiceti dnů od doručení výzvy neodpoví na nabídku a nesloží u soudního exekutora rozhodnou cenu, můžou být předměty prodány v dražbě. Bude na uvážení exekutora, aby sám posoudil, kdy půjde o věci, které by měl příslušným institucím nabídnout. V případě pochybností lze jen doporučit ustanovení znalce a vyžádání znaleckého posudku.

Dražbu movitých věcí lze dle § 328b odst. 2 OSŘ nařídit v místě soupisu nebo na jiném vhodném místě. V praxi bývají dražby nejčastěji konány v blízkosti skladu exekutora, a to kvůli snadnější manipulaci s draženými věcmi. Oznámení o konání dražebního jednání, tj. dražební vyhlášku vydá soudní exekutor poté, kdy jsou splněny veškeré procesní předpoklady. Dražbu lze po novele provést až 30 dní po vydání dražební vyhlášky, ne však dříve, než 30 dní ode dne doručení uvědomění o soupisu dle § 326 odst. 11 OSŘ.

Dražební vyhláška

Dražební vyhláška je rozhodnutím soudního exekutora, proti kterému není odvolání přípustné. Do účinnosti novely bylo v OSŘ (§328b odst. 3 OSŘ) stanoveno, že dražební vyhláška není rozhodnutím soudního exekutora, aniž by zákon explicitně stanovil, čím vlastně tedy je. Úprava dražební vyhlášky tak novelou dostala změny, když její charakter byl sjednocen s úpravou dražební vyhlášky na nemovitosti. Dražební vyhláška se doručuje oprávněnému, povinnému, manželu povinného a orgánu obce, v jehož obvodu bude dražba konána a v jehož obvodu má povinný bydliště. Kromě tohoto se dražební vyhláška zveřejní způsobem v místě obvyklým (§328b odst. 2 OSŘ). V praxi bývá dražební vyhláška uveřejňována na internetových stránkách exekutorského úřadu a na portálu dražeb, který je provozován a spravován Exekutorskou komorou ČR, a to již od roku 2009. Díky tomuto bylo dosaženo větší transparentnosti v konání exekučních dražeb. Čím více zájemců o koupi nemovitosti či movité věci totiž licituje, tím výše se konečná cena může vyšplhat. Dražební vyhláška musí obsahovat minimálně údaje, které jsou taxativně uvedeny v § 328b odst. 4 OSŘ. Obligatorní náležitostí dražební vyhlášky tak je uvedení data, místa a času konání dražby, označení věcí, které budou draženy, údaje o tom, zda se věci draží samostatně nebo v souboru věcí, rozhodnou cenu a výši nejnižší podání, údaj o tom, zda se vyžaduje zaplacení jistoty a způsob jejího zaplacení a upozornění dle § 328b odst. 4 písm. g). Obvykle bývají uvedeny ještě údaje třeba o tom, kde si lze movité věci před dražbou prohlédnout atp.

Účastníci dražebního jednání

Dražební jednání může kromě soudního exekutora provést také pověřený vykonavatel, exekutorský koncipient či kandidát (dále jen „licitátor“). O průběhu dražby musí být sepsán protokol.

Dražitelem nesmí být povinný, manžel povinného, soudní exekutor, příp. zaměstnanci soudního exekutora. Dražitelem naopak může být fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům nebo právnická osoba. Před zahájením dražby jsou dražitelé (fyzické osoby) povinni prokázat svoji totožnost, tj. uvést jméno, příjmení, trvalé bydliště a datum narození. Nedraží-li zájemce osobně, je nutností, aby jeho zástupce byl vybaven úředně ověřenou plnou mocí či jinou listinou, jíž prokáže, že je oprávněn zúčastnit se dražebního jednání. V případě obchodní společnosti jako dražitele je tato povinnost prokázat se výpisem z obchodního rejstříku. Za právnickou osobu, obec, vyšší územně samosprávný celek nebo stát draží statutární orgán nebo pověřená osoba.

U prodeje movitých věcí se povinnost složit jistotu požaduje pouze u věci, jejíž hodnota převyšuje ekvivalent částky 45 000 eur (§ 328b odst. 4 OSŘ).

Dražebního jednání, při kterém bude dražena věc, pro jejíž držení je nutné právním předpisem stanovené oprávnění, se může účastnit jen ten, kdo je držitelem takového oprávnění. Toto je soudní exekutor nebo jím pověřená osoba povinná u účastníků před zahájením dražby ověřit. Uvedené platí v praxi zejména v případě dražby zbraní a střeliva, přičemž střelivo lze prodávat pouze jako příslušenství zbraně, nikoli tedy jako samostatnou položku. Dražitel musí před zahájením dražby předložit příslušný zbrojní průkaz, jinak se dražby nemůže zúčastnit.

Osoby přítomné na dražebním jednání nesmějí svým chováním mařit nebo ovlivňovat průběh dražby. Ten, kdo by opakovaně rušil průběh dražby, může být z dražebního jednání soudním exekutorem nebo jím pověřenou osobou vykázán, popř. mu může být uložena usnesením pořádková pokuta, a to až do výše 50 000,- Kč, která připadne státu.

Movité věci je možno dražit samostatně nebo v rámci souboru věcí. Po vyvolání věci licitátor oznámí odhadní cenu a nejnižší podání, které činí, jak bylo uvedeno výš, jednu třetinu odhadní ceny. Nejnižším podáním se rozumí minimální částka, za kterou je možno předmět dražby vydražit. Dále licitátor uvede nejnižší částku, o kterou je možno navyšovat své podání (tzv. nejnižší příhoz). Tato částka nesmí být nižší než 50,- Kč. To neplatí v případě, je-li vyvolávací cena nižší, než tato částka. Poté vyzve licitátor dražitele, aby činili svá podání. Podání se činí slovně za současného zvednutí čísla, které bylo dražiteli, zpravidla při ověřování totožnosti, přiděleno. Uskutečněné podání licitátor, který dražbu vede, slovně potvrdí. Dražitelé jsou vázáni svým podáním do doby, než bylo učiněno podání vyšší. Dražba pokračuje, dokud dražitelé na vyzvání slovy poprvé, podruhé činí vyšší podání. Poté dražitel upozorní dražitele, že neučiní-li někdo vyšší podání, bude udělen po vyřknutí slova potřetí příklep. Jestliže ani poté nikdo neučiní vyšší podání, bude příklep udělen.

Učiní-li několik dražitelů stejné nejvyšší podání a není-li mezi těmito dražiteli, kterému svědčí předkupní právo k věci, bude rozhodnuto losem. Novelou byla vypuštěna možnost dohody dražitelů, přičemž tato změna by měla zabránit spekulativnímu chování některých jedinců. Losování se provádí obvykle jedním ze tří způsobů. Prvním způsobem je hození kostky, přičemž rozhoduje nejvyšší číslo. Házení se opakuje až do doby, dokud nebude jediný dražitel s nejvyšším hodem. Tomuto se udělí příklep. Druhou možností je vytažení karty, když rozhoduje nejvyšší. Poslední variantou je vytažení lístku, na kterém je napsáno „vydraženo“. Lístky se tahají z neprůhledného sáčku, kde je takovýto lístek vložen spolu s lístky čistými. Celkový počet lístků se rovná počtu účastníků. Vzhledem k tomu že žádný právní předpis explicitně nestanoví, jakým způsobem se losování provádí, je možné vymyslet i způsob jiný.

Dražba končí, jakmile dosažený výtěžek postačí k uspokojení všech oprávněných. Je-li povinný plátcem DPH a vydražené věci byly v jeho obchodním majetku, musí soudní exekutor odvézt finančnímu úřadu příslušnou daň. Toto bylo legálně upraveno novelou, která jednoznačně zakotvila tuto povinnost. Novelizovaná zákonná právní úprava tak reflektovala na judikaturu Nejvyššího soudu. [7]

Po udělení příklepu exekutor vydražitele vyzve, aby ihned zaplatil nejvyšší podání nebo doplatek na nejvyšší podání, pokud částka, kterou musí vydražitel zaplatit, nepřesahuje částku stanovenou jako nejvyšší možnou pro platbu v hotovosti podle § 4 odst. 1 zákona č. 254/2004., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1993 Sb., o správě daní a poplatků, tj. ekvivalent částky 15 000 EUR.[8] Přesahuje-li částka, za kterou byla věc vydražena tento limit, musí být doplatek zaplacen bezhotovostní platbou do 7 dnů od udělení příklepu. Nezaplatí-li vydražitel nejvyšší podání ihned, draží se věc bez jeho účasti znovu. Udělením příklepu přechází vlastnictví věci na vydražitele, a to dle ustálené judikatury i v případě, že povinný nebyl vlastníkem dražené věci a její vlastník o probíhající exekuci nevěděl. K přechodu vlastnictví dochází rozhodnutím soudního exekutora. Z tohoto důvodu nemůže vydražitel uplatňovat práva z odpovědnosti za vady ani vůči exekutorovi, ani vůči původnímu vlastníku (povinnému). Příklepem zanikají i zástavní a zadržovací práva, která vážnou na věci, včetně práva předkupního.

V případě, že vydražitel nepřevzme vydraženou věc ani do jednoho měsíce od data konání dražebního jednání, bude nařízena dražba opětovná.

O dražbě se sepisuje protokol, jenž musí obsahovat označení věci, která byla dražena, jaká byla odhadní cena, jaké bylo nejvyšší podání, totožnost vydražitele a licitátora. Vydražitel protokol o dražbě nepodepisuje.

Nebyl-li udělen příklep žádnému z účastníků dražebního jednání, nařídí soudního exekutor opětovnou dražbu, a to nejméně za 30 dní od dražby první (328b odst. 3 OSŘ). Průběh dražby bude stejný jako průběh dražby první. V odborné literatuře se uvádí, že snížení rozhodné ceny není přípustné.[9] Já se přikláním k názoru, že možnost snížení ceny je, neboť to zákon výslovně nezakazuje. Rozhodujícím motivem pro provedení dražby je uspokojení oprávněného a ukáže-li první dražba, že cena rozhodná byla přemrštěná, nevidím důvod, proč by nemohla být v opakované dražbě snížena. Věci, pro které se nenajde kupec ani při opětovné dražbě, budou nabídnuty oprávněnému, aby je převzal do 15 dnů po vyrozumění o bezvyslednosti dražby za jednu třetinu odhadní ceny. Projeví-li zájem o převzetí více oprávněných, předá je soudní exekutor tomu, jehož exekuce měla být provedena nejdříve. Prodej uskutečněný převzetím má stejné účinky jako prodej v dražbě.[10] Oprávněný bude zároveň poučen o tom, že odmítne-li věci převzít, budou vyloučeny ze soupisu. Patnáctidenní lhůta pro převzetí věcí je lhůtou procesní.

Věci, které nebyly vydraženy a které není ochoten převzít ani oprávněný, vyloučí exekutor usnesením ze soupisu a po právní moci usnesení vydá povinnému. Usnesení o vyloučení věcí ze soupisu se doručuje oprávněnému i povinnému. Současně se povinný vyzve k převzetí movitých věcí a zároveň se poučí, že nepřevzme-li movité věci do jednoho roku od právní moci vyloučení ze soupisu, případnou věc státu. Jestliže povinný odmítne věci převzít nebo není-li jeho pobyt znám, uloží se na jeho náklady u schovatele nebo ve skladu EÚ. V případě, kdy povinný věci skutečně nepřevzme, případnou tyto po jednom roce státu. O tomto vydá exekutor usnesení, které vyvěsí na úřední desce. Po uplynutí jednorocí lhůty exekutor vyzve úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, aby věci převzal.

Novela přinesla možnost movitou věc zlikvidovat, a to v případě, stane-li se věc, na kterou je exekuce vedena, v průběhu času bezcennou (330 odst. 5 s odkazem na § 341 odst. 4 OSŘ).

Závěrem zmíním, že novela přinesla možnost provedení elektronické dražby movitých věcí, která je v OSŘ upravena v § 330a. Pod režim dražeb movitých věcí dle OSŘ je nově podřazen také prodej obchodního podílu dle § 320ab odst. 1 OSŘ a prodej jiných majetkových práv (např. leasingových práv nebo pohledávek) dle § 314b OSŘ. K určení odhadní ceny jiného majetkového práva se vždy přibere znalec, nelze-li cenu určit ze smlouvy, na jejímž základě jiné majetkové právo vzniklo. V případě vydražení pohledávky přejdou na vydražitele veškerá práva a povinnosti k pohledávce

doposud svědčící povinnému, a to s právními účinky ode dne udělení příklepu.

Mgr. Jaroslav Hobl

-
- [1] Zákon č. 79/1896 ř.z. o řízení exekučním a vykonávacím.
- [2] SMOLÍK, Petr. Veřejné dražebny za mocnářství a za I. republiky. Komorní listy, Brno: EKČR, 2012, roč. 4, č. 2, s. 38.
- [3] Velká exekuční novela - zákon č. [396/2012](#) Sb. obsahuje více než 100 novelizačních bodů.
- [4] MACUR, Josef. Kurs občanského práva procesního: exekuční právo. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 1998, xv, 207 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 80-717-9190-3, s. 175.
- [5] TRIPES, Antonín. Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9, s. 417.
- [6] Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR sp. zn. 14 Kse 9/2011 ze dne 26.3.2012.
- [7] Viz stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 6/2007.
- [8] DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. Občanský soudní řád: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck. 2009, 2 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-079, s. 2469.
- [9] Srov. DRÁPAL, Ljubomír a Jaroslav BUREŠ. Občanský soudní řád: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-079.
- [10] TRIPES, Antonín. Exekuce v soudní praxi: vysokoškolská učebnice. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006, 836 s. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 80-717-9489-9, s. 431.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci - kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)
- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)